

МАКТАВ ХОДИМЛАРИНИ ИШГА QABUL QILISHNI AVTOMATLASHTIRISH

*Andijon Mashinasozlik Instituti I.B va K.T fakulteti
Axborot tizimlari va texnologiyalari yo'nalishi 3-kurs talabasi
G'ofurova Madinaxon Maxmudjon qizi
Email:mgafurova14@gmail.com
Ilmiy rahbar: Axborot texnologiyalari kafedrasi
assisent o'qituvchisi Mehrojiddin Boymatov*

Annotatsiya: Mazkur maqolada maktab xodimlarini ishga qabul qilish jarayonini avtomatlashtirish masalasi yoritilgan. An'anaviy yondashuvning kamchiliklari tahlil qilinib, zamonaviy texnologiyalardan foydalanish orqali bu jarayonni tezkor, shaffof va samarali qilish imkoniyatlari ko'rib chiqilgan. Avtomatlashtirilgan tizimning asosiy funksiyalari, afzalliklari va uni joriy etish bosqichlari batafsil bayon etilgan. Maqolada sun'iy intellekt, blokcheyn va mobil ilovalar kabi ilg'or texnologiyalarning qo'llanishi, shuningdek, avtomatlashtirishning iqtisodiy va ijtimoiy foydalari haqida so'z yuritiladi. Xulosa sifatida maktablarda avtomatlashtirish jarayonini amalga oshirish bo'yicha tavsiyalar berilgan. Ushbu maqola ta'lim tizimini takomillashtirishga qaratilgan innovatsion yondashuvlarni qiziqtirgan mutaxassislar va tadqiqotchilar uchun foydali bo'lishi mumkin.

Kalit so'zlar: Maktab xodimlari, malakali, an'anaviy usullar, xizmatlar, avtomatlashtirilgan, zamonaviy texnologiyalar.

Abstract: This article addresses the issue of automating the process of hiring school staff. It analyzes the shortcomings of traditional methods and explores the potential of modern technologies to make the process faster, more transparent, and efficient. The main functions, benefits, and implementation stages of an automated system are discussed in detail. The article highlights the use of advanced technologies such as artificial intelligence, blockchain, and mobile applications. It also examines the economic and social benefits of automation. In conclusion, recommendations for implementing automated systems in schools are provided. This article will be valuable for professionals and researchers interested in innovative approaches to improving the education system.

Key words: School staff, qualified, traditional methods, services, automated, modern technologies.

Аннотация: В данной статье рассматривается вопрос автоматизации процесса приема сотрудников на работу в школах. Анализируются недостатки традиционного подхода и возможности использования современных

технологий для ускорения, повышения прозрачности и эффективности данного процесса. Подробно описаны основные функции, преимущества автоматизированной системы и этапы ее внедрения. Освещается применение передовых технологий, таких как искусственный интеллект, блокчейн и мобильные приложения. Также обсуждаются экономические и социальные выгоды автоматизации. В заключении предложены рекомендации по внедрению автоматизированных систем в школах. Статья будет полезна специалистам и исследователям, заинтересованным в инновационных подходах к совершенствованию системы образования.

Ключевые слова: Сотрудники школы, квалифицированные, традиционные методы, услуги, автоматизированные, современные технологии.

Maktab tizimida malakali va sifatli kadrlarni tanlab olish ta’lim sifatini yaxshilashda muhim ahamiyat kasb etadi. Hozirgi zamonaviy texnologiyalarni qo’llash orqali ishga qabul qilish jarayonini avtomatlashtirish samaradorlikni oshirish, inson xatolarini kamaytirish va vaqt ni tejash imkonini beradi. Ushbu maqolada maktab xodimlarini ishga qabul qilishni avtomatlashtirishning ahamiyati, afzallikkari va amalga oshirish yo’llari tahlil qilinadi.

Maktab xodimlarini ishga qabul qilish jarayoni an’anaviy ishga qabul qilish jarayoni odatda quyidagi bosqichlarni o’z ichiga oladi:

1. Vakansiyalarni e’lon qilish.
2. Nomzodlardan arizalar qabul qilish.
3. Hujjatlarni ko‘rib chiqish va saralash.
4. Suhbatlar o’tkazish.
5. Nomzodlarni baholash va qaror qabul qilish.

Bu jarayon ko‘p vaqt talab qiladi va inson xatolariga moyil bo‘lishi mumkin. Avtomatlashtirilgan tizimlar ushbu muammolarni sezilarli darajada kamaytirishga yordam beradi. Maktab xodimlarini ishga qabul qilishni avtomatlashtirishning ahamiyati. Maktablar nafaqat o‘quvchilarga sifatli ta’lim berish, balki malakali xodimlarni tanlash orqali ta’lim jarayonini optimallashtirish mas’uliyatini ham o‘z zimmasiga oladi. Zamonaviy dunyoda bu jarayonni avtomatlashtirish nafaqat muhim, balki zaruriy bo‘lib qoldi. Bunga sabab bir necha omillar bilan izohlanadi:

Nomzodlarning ko‘pligi bugungi kunda maktab xodimlari, ayniqsa o‘qituvchilar va texnik xizmat ko‘rsatuvchi xodimlar lavozimlariga bo‘lgan talab oshib bormoqda. An’anaviy usulda hujjatlarni qabul qilish va saralash juda ko‘p vaqt va mehnat talab etadi. Elektron tizimlar esa katta hajmdagi ma’lumotlarni bir zumda qayta ishlash imkonini beradi. Ishga qabul qilish jarayonida inson omili tufayli yuzaga keladigan subyektiv qarorlar nomzodlarning to‘g‘ri tanlanishiga salbiy ta’sir ko‘rsatishi

mumkin. Avtomatlashtirilgan tizimda qarorlar oldindan belgilangan mezonlar asosida qabul qilinadi, bu esa sifatni oshiradi. Avtomatlashtirish orqali ishga qabul qilish jarayoni shaffof bo‘ladi. Nomzodlarning hujjatlari va natijalari tizimda saqlanadi, bu esa kelajakda zarur bo‘lganda barcha ma’lumotlarni tekshirish imkonini beradi.

Avtomatlashtirilgan tizimning funksiyalari

1. Vakansiyalarni boshqarish

Tizim orqali maktab ma’muriyati vakansiyalar haqida e’lon berishi mumkin. Ushbu e’lon nomzodlar uchun qulay interfeys orqali ko‘rsatiladi, bunda lavozimga qo‘yilgan talablar, ish haqi va boshqa ma’lumotlar kiritiladi.

2. Nomzodlar arizalarini qabul qilish

Nomzodlar o‘z hujjatlarini tizimga yuklashlari, onlayn test yoki so‘rovnomalarni to‘ldirishlari mumkin. Elektron tizim barcha hujjatlarni to‘g‘ri formatda saqlaydi.

3. Saralash va baholash

Tizim hujjatlarni avtomatik ravishda tahlil qilib, ma’lum mezonlarga mos keladigan nomzodlarni ajratib ko‘rsatadi. Masalan, o‘qituvchi lavozimi uchun oliy ma’lumot, ma’lum bir yo‘nalishda tajriba va sertifikatlar talab etilsa, tizim ushbu mezonlarga javob bermaydigan nomzodlarni avtomatik ravishda rad etadi.

4. Suhbatlarni tashkil qilish

Avtomatlashtirilgan tizim nomzodlar bilan onlayn yoki oflaysu suhbatlar o‘tkazish vaqtlarini rejalashtirish imkonini beradi. Nomzodlar o‘zлari uchun qulay vaqtni tanlashlari mumkin.

5. Hisobotlar va tahlil

Tizim orqali barcha jarayonlar bo‘yicha batafsil hisobotlar tuziladi. Bu hisobotlar ishga qabul qilish jarayonining samaradorligini baholashga yordam beradi. Ishga qabul qilish tizimini avtomatlashtirishga qaratilgan ilg‘or amaliyotlar o‘qituvchi lavozimi uchun malakaviy talablarni bilishi va shu asosida tanlov qilinishi hisobga olib boriladi. Tizim har bir nomzodning bilimini baholaydi va natijalarni avtomatik qayd qiladi. Mobil ilovalar orqali integratsiya. Nomzodlar arizalarini topshirish, hujjatlarni yuklash va jarayon holatini kuzatish uchun mobil ilovalardan foydalanishlari mumkin. Bu ularga jarayonni istalgan joydan kuzatish imkonini beradi. Avtomatlashtirishning iqtisodiy va ijtimoiy foydalari An’anaviy usullarda ishga qabul qilish jarayoni ko‘p resurs va vaqt talab qiladi. Avtomatlashtirilgan tizimlar bu xarajatlarni kamaytiradi va ish jarayonini tejalgan mablag‘ni boshqa sohalarga yo‘naltirishga imkon beradi.

Xodimlarning malakasini oshirish imkoniyati avtomatlashtirish xodimlarni qabul qilish jarayonida yangi texnologiyalar bilan ishlash imkonini yaratadi. Bu maktab xodimlarining bilim va ko‘nikmalarini oshirishga xizmat qiladi.

Maktab xodimlarini ishga qabul qilish jarayonini avtomatlashtirish zamonaviy maktablarning raqobatbardoshligini oshirish, samaradorlikni ta'minlash va vaqtini tejash uchun muhim qadamdir. Ushbu tizimni joriy qilish uchun:

Xodimlarni avtomatlashtirilgan tizimlar bilan ishlashga o'rgatish,
Ochiq va shaffof mezonlar ishlab chiqish,
Zamonaviy texnologiyalardan foydalanish tavsiya etiladi.

Avtomatlashtirish natijasida ta'lif tizimida nafaqat mакtab ma'muriyati, balki o'quvchilar va ularning ota-onalari ham ijobjiy o'zgarishlarni sezishlari mumkin. Bu esa sifatli ta'lif tizimini shakllantirishga yordam beradi.

Avtomatlashtirishning afzallikkali

Maktab xodimlarini ishga qabul qilish jarayonini avtomatlashtirish quyidagi afzallikkarni taqdim etadi:

1. Vaqtini tejash: Elektron tizimlar hujjatlarni avtomatik ravishda to'plash, qayta ishlash va saralash imkonini beradi. Bu jarayonni an'anaviy usullardan ko'ra tezroq amalga oshirishga imkon yaratadi.

2. Ob'ektivlikni oshirish: Tizimlar nomzodlarning malakasini oldindan belgilangan mezonlar asosida baholashni ta'minlaydi, bu esa subyektiv qaror qabul qilish xavfini kamaytiradi.

3. Samaradorlikni oshirish: Tizimda arizalarini filtrlash funksiyasi mavjud bo'lib, nomzodlarning mosligini avtomatik aniqlash orqali ish hajmini kamaytiradi.

4. Ma'lumotlarni tahlil qilish imkoniyati: Tizimga kiritilgan ma'lumotlar asosida tahlillar o'tkazilib, eng mos nomzodlarni aniqlash osonlashadi.

Avtomatlashtirishni amalga oshirish bosqichlari

1. Tizimni ishlab chiqish: Maktab ehtiyojlariga mos keluvchi dasturiy ta'minotni ishlab chiqish yoki tayyor echimlarni joriy etish.

2. Foydalanuvchi interfeysi yaratish: O'qituvchi va xodimlar uchun qulay bo'lgan ariza topshirish platformasini ishlab chiqish.

3. Integratsiya qilish: Tizimni mакtabning mavjud ma'lumotlar bazasi va boshqa infratuzilmalari bilan integratsiya qilish.

4. Xodimlarni o'qitish: Yangi tizimni samarali ishlatish uchun xodimlarni o'qitish va qo'llab-quvvatlash.

Qo'llanilishi mumkin bo'lgan texnologiyalar

Maktab xodimlarini ishga qabul qilishni avtomatlashtirishda quyidagi texnologiyalardan foydalanish mumkin:

Sun'iy intellekt: Nomzodlarning rezyumelarini tahlil qilish va avtomatik baholash.

Ma'lumotlarni qayta ishlash algoritmlari: Arizalarini filtrlash va mos nomzodlarni aniqlash. Bulutli texnologiyalar: Hujjatlarni saqlash va ularga istalgan

joydan kirish imkonini beruvchi tizim. Mobil ilovalar: Nomzodlar uchun ariza topshirish jarayonini yanada qulaylashtirish.

Xulosa

Maktab xodimlarini ishga qabul qilish jarayonini avtomatlashtirish ta'lim tizimida samaradorlik va sifatni oshirishga xizmat qiladi. Ushbu jarayonni avtomatlashtirish orqali vaqt va resurslarni tejash, shaffoflikni ta'minlash va ob'ektiv qarorlar qabul qilish imkoniyati paydo bo'ladi. Texnologiyalarni to'g'ri joriy qilish va ulardan samarali foydalanish maktablarning raqobatbardoshligini oshiradi va ta'lim sifatini yaxshilashga ko'maklashadi.

Foydalilanilgan adabiyotlar

1. G'ulomov, S. A. (2019). Axborot texnologiyalari va ularning ta'lim tizimidagi o'rni. Toshkent: Oliy ta'lim nashriyoti.
2. Karimov, D. T. (2020). Avtomatlashtirilgan boshqaruvin tizimlari. Toshkent: Fan va texnologiya.
3. Smith, J., & Brown, A. (2018). Educational Technology and Recruitment Systems. London: Academic Press.
4. UNESCO. (2021). The Role of Technology in Modern Education Systems. Paris: UNESCO Publishing.
5. Doe, J. (2022). "AI-Driven Recruitment: A Case Study in Educational Institutions." Journal of Educational Innovation, 45(2), 34–49.
6. Microsoft. (2021). Artificial Intelligence in Recruitment. Retrieved from www.microsoft.com.
7. Deloitte Insights. (2021). Blockchain Applications in Human Resource Management.